

kradli, tam poropali itd., ker tacih žalostnih primerljejev se nikjer ne manjka; kjer pa je toliko ljudstva vsake baže skupaj kakor tukaj, tam je tudi naj več nemilih prikazni itd.“ —

V l. 22 je o počitnicah iz pod Kuma za Savo sporočil Danici žalostno prigodbo v nov izgled, kako hude nasledke rodi ponočevanje. „Mnogo lepih navad in lastnosti ima ljudstvo slovensko, pravi na zadnje, ne manjka se mu pa tudi slabih ne, in ponočevanje je gotovo naj gerša in nevarniša razvada. Da bi si pač zapomnili mladi ljudje, ko jih tolikrat svaré duhovni, starši in pametni prijatli!“ — L. 35 se pripoveduje, kako je nekdanji šentjurski fajmošter g. Jernej Rejic v Račji obhajal zlato sv. mašo, in ondi je str. 286 ponatisnjena tudi pesem, katero je A. Umek zložil in na Dunaji dal tiskati v imenu šentjurskih farmanov, kateri mu želijo pregoreče: „Bog daj veselja Ti in sreče — V najlepši méri tu in tam!“ —

„Žalostno slovesnost smo včeraj obhajali dunajski Slovenci, piše pa v Novice 1865 l. 21. Ni še dolgo, kar je umerl M. Derbič, učenec zdravstva v 4. letu, včeraj pa smo pokopali Antona Ogrinca, pravoslovca v 2. letu, bratranca Viljelmovega.“ In popisavši bolezen, smert in pogreb postavil je Okiški v Novicah naslednji

Spominek na prijatlov grob.

Padala je merzla slana
Na pomladnji tvoj obraz,
Stiskala te smertna rana,
Rahli je govoril glas:

»Z Bogom, vi prijatli mili!
Z Bogom, moj slovenski dom!
V tuji bodem spal gomili,
Dokler spet se zbudil bom.«

»Dragi oče! mila mati!
Sestra! dajem vam rokó.
Al preveč nikár jokati,
Vsem osoda taka bo.«

»Lepše solnce unkraj sije,
Tam ne seka smertni meč,
V krogih rajske harmonije
Ne bo solz — ločitve več!«

V zoru poznem glas izgine.
Z Bogom, dragi! mirno spi.
V krilu lepše domovine
Spet dobé te žalostni!

Dopisi in novice.

Iz Št. - Jurja pri Celji. Učiteljsko društvo za slov. Stajar je imelo 5. t. m. pri »belem volu« v Celji svoj drugi redni občni zbor, katerega se je okoli 70 učiteljev vdeležilo. Tudi Koroški in Kranjski učitelji so bili tu zastopani.

Predsednik g. Lapajne ob $\frac{1}{2}$ 10 uri v ličnem ogovoru pozdravlja naše, otvori skupščino, in v kratkem tudi naslikuje delovanje društvenega odbora, kateri je v treh pravilnih sejah in večkrat tudi v bolj skróčenem številu zbran, posvetovaje se o važnih predmetih, koji bi mogli blagostanje našega društva krepiti, razvijal svojo delavnost. Iz blagajnikovega poročila smo čuli, da je

imelo društvo v tekočem letu 589 gl. dohodkov in 563 gl. stroškov; na naročnini »Slov. Učitelja« pa je še tirjati 800 gl. Jasno dovolj je toraj, ka je društvo ne le življenja zmožno, nego, da bode stalo na prav terdih tleh, ako naročniki »Slov. Učit.« kot takošni, spolnijo svojo dolžnost.

V pregledovalce računov se volijo g. g.: Tomaž Dernjač, Ivan Kunstič in Josip Kline. K točki: o prihodnjem delovanju društva, se oglasi g. Pernišek. On javlja, da treba našemu organu »Slov. Uč.« boljsega pravopisa gledé tiskovnih pomot, ki so sim in tja v našem listu. On nasvetuje popravljevalca (korektorja) ondi, kjer se list tiska. Na to se vname živahna debata, koje so se vdeležili g. g.: Pernišek, Lapajne, Škoflek Jakob, Jarec, Meglič in Ulčar. Poslednjič se sklene v dosego pravilnejega tiska, da se ima poiskati v Mariboru korektor »Slov. Uč. č. mogoče prezplačno, če pa ne bode tako mogoče, naj pa se mu določi nagrada. Pernišek tudi priporoča, da naj bi učitelji bolj marljivo dopisovali o sklepih, i sploh o delovanji krajnih in okrajnih šol. svetov. G. Jurkovič nasvetuje društvu spisovanje slov. šol. knjig; temu tudi g. Škoflek priterjuje, in meni, da bi se to najlože doseglo, če bi udje hotli o posameznih predmetih pisati ali izvirno, ali pa vsaj predstavljati iz drugih jezikov v slovenski in potem društvenemu odboru izročevati, kateri bi to spravil v pripravno celoto. G. predsednik naznanja, da so ravnokar v Pajkovi tiskarni izišle slovenske tiskovine kakor: zapisniki, razrednice, šolska naznanila, opominjevalni listi do onih starišev, ki svojih otrok ne pošiljajo v šolo i. t. d.; on te tiskovine šolam po slov. Štajarji gorko priporoča, ker so eni menili, da one, v Ljubljani naročene tiskovine, bi za Štajarsko ne bile veljavne. Dalje tudi navzočim pokaže v ta namen mu došle zemljevide posameznih kronovin naše Avstrije od g. Kopsiča, ki so namenjene da bi jih otroci risali. Tudi Winikar-jeve pisanke sè slov. napisi se na ogled razdele, kar je med navzočimi živo posvetovanje proužročilo. Govorili so g. g. Lapajne, Škoflek, Meglič, Jurkovič in Pernišek, ki pravi, da naj se tudi risankam slovenski napisi preskrbe, on misli, da ako je uže na risanici kakov napis, tak naj bode tiskan ali pisan v onem, deci umevnem, pri nas toraj v slovenskem jeziku. Če pa bi imeli na risanicah napise v ptujem, deci neumevnem jeziku, je pa bolje, da ostanejo risanice brez napisa; bi bile še bolj po ceni. *)

Pri določevanju, koliko naj prihodno leto naš organ »Slov. Uč.« velja, opaziti je bilo različnih mnenj. Eni žele, da bi »Slov. Uč.« tudi včasih prinesel kako prilogo, da bi se dopisi zaradi pomanjkanja prostora ne odlagali za prihodnjo številko, v ta namen naj bi bil list malo draže, kakor je bil do sedaj. Drugi so zopet hotli, da naj bi društveniki ne plačevali, kakor neudje naročniki. Naposled se sklene, da bode »Slov. Uč.« prihodno leto društvenikom veljal 3 gl. 50 kr. drugim naročnikom pa samo 3 gl. Društveni donesek bode toraj znašal 50 kr. V to določevanje spuščali so se g. g.: Jurkovič, Lapajne, Zinko, Meglič in Škoflek.

Za časni sedež društva se določi zopet Ljutomer. Vprašanje ali ima biti k letu zopet občni zbor in kje? se reši sè tem, da zbor ima biti in sicer v Ptuj. V novi odbor so bili voljeni: za predsednika g. Lapajne vsklikoma in 14 odbornikov iz posameznih okrajev, ki se nasvetujejo, in ti so g. g. Cizelj, Flis, Jurkovič, Klančcek, Kline, Kovarič, Kunstič, Miklošič, Rajšp, Šijanec, Škoflek, Ulčar, Zinko in Zolnir.

Gsp. predsednik je v daljšem govoru obravnaval uč. črteže za slov. Štajar, ter naposled priporočal sklepe komiteja, voljenega za jezikoslovje slovensko-

*) Pri gsp. Gerberju v Ljubljani je risank s slovenskimi napisi na stotine i. dr. Vr.

narodnih šol v lanskej dež. konferenci v Gradci. K temu g. Pernišek predlaga, naj se sl. dež. šol. svet naprosi, da naj blagovoli določiti meje, kedar se ima v narodnih šolah z drugim dež. jezikom pričeti, in kako daleč se ima v tem predmetu priti. Predlog se sprejme.

O čitankah poročal je g. Meglič. On pravi, da učni črteži veliko preveč zahtevajo, da se takšnimi čitankami, kakor jih imamo sedaj na Slovenskem, učitelj pri naj boljši volji zahtevom zadostevati ne more. Debate so se vdeleževali g. g. Meglič, Pernišek, Kunstič, Škoflek, Jurkovič in predsednik sam. G. poročevalec stavi 3 resolucije, v kojih razdeluje stvarno novim »čitankam.« Njegove resolucije se sprejmo z dostavkom, da naj se napravi prošnja slav. dež. šol svetu za boljše čitanke, ker se dosedanjimi se nikakor nemore doseči smoter, kakoršni se od nas zahteva.

O kmetijstvu v národnej šoli govoril je g. Pernišek. On je posebno povdarjal praktičnost pri poučevanju. Naj se nikar ne začenja na pr. v prirodopisu z opicami, nego pričinja naj se v domačem hlevu z domačo živino, otroku naj se raje pove korist itd. domače govede, prešičev itd. Isto tako pri pticah in rastlinah. Priporočal je tudi pristop k kakšni družbi ali podružnici kmetijski. Za potrebne pripomočke in sredstva treba je trkati pri omenjenih društvi in šolskih oblastih.

Ker je bil poročevalec za telovadbo zadržan priti, se sklene, da se njegov referat, ki ga je poslal, priobči v »Slov. Uč.«

Gsp. Radoslav Škoflek govoril je o disciplini, katera je uspešnemu poduku neobhodno potrebno. Govornik želi starišem več zanimanja, več brige za šolo, hoče tudi, da bi stariši večje odgovornosti obvezani bili — gledé obnašanja svojih otrok v šoli. On stavi v tej zadevi resolucije, teh se pri glasovanji štiri sprejmo, a dve zavržete.

Predsednik prebere telegrame spodbujoče k vstrajnemu delovanju in dohajče od raznih strani. Sprejmo se navdušeno sè »živio« klič, a predsednik priporoča svojim tovarišem živahno delovanje na šolskem polji, ter vnema v njihovih srcih iskreno domoljubje in sklene zbor ob 1. uri popoldan. Opomniti mi je še, da se je vse zborovanje vršilo v naj lepšem parlamentarnem redu. Gsp. c. k. vladni komisar, ki je bil do 1/2 12 ure navzoč, videti, da nismo zarotniki in lahko se prepričavši, ka nam je na srcu najvljudnejša omika in blagostanje, v kojem nam gre učiti, in opazivši, da se tudi v resnici trudimo to doseči po národnem (ljudskem) šolstvu in po pravih pedagogičnih načelih, je odišel, ko je bil voščil obilnega uspeha delavnosti tako vnetej.

Pri skupnem obedu opomniti mi je nekaterih napitnic. Predsednik gsp. Lapajne je prvo napitnico napravil Njih Veličanstvu in Njihovi dinastiji, na katero je 3kratno »živio« iz vdanih pers gromovito odmevalo po dvorani. Drugo napitnico je naredil g. prof. Pajk, povdarja v daljšem govoru zagotovilo hvaležnosti starišev i potomcev za uspešno delovanje národnemu i neomahljivemu učiteljstvu. Tretja napitnica g. Pernišeka veljala je vrlemu gojitelju domače beletristike i šolskemu prijatelju g. Pajku. Potem se je napivalo tudi gostom iz sosednje nam Kranjske i Koroške. Ena donela je slogi, kakor tudi ena onim, koji so se našega zbora sè telegrafiskim pozdravom spominjali. Zvečer bil je prav močno obiskan koncert, katerega pa ne bom opisoval, ker je to uže objavil »Slov. Nar.«

Opomnim naj le, da se je g. Drexel, knjigotržec v Celji, odlikoval sè tem, da je vsakeinu navzočih učiteljev v spomin podaril eno knjigo »Cilli und Umgebung.« — Bog dal, da bi se naših sklepov i obravnav do prihodnjega vhada vsaj nekaj vresničilo!

V. J.

Iz Ljubljane. Učit. zborovanja 23. septembra 1875. — Sporočilo o delovanji »Narodne šole« v pr. I. (Konec.)

Če primerjamo račune tekočega, z današnjim dnevom doveršenega društvenega leta, pokaže se obilna razlika v številkah; po njih sodé bi se dalo misliti, da društvenikom nismo radi postregli, kar smo poleg naših pravil dolžni storiti. Z mirno vestjo smemo reči, da smo skušali zadovoliti vsakemu, kdor je pri »N. š.« le malo poterkal, proseč podpore, bodisi za-se, bodisi za šolsko mladino, bodisi za šolo. Ako se ne moremo ponašati s sijajnimi vspehi, nismo toliko sami krivi, nego pa oni, ki bi se lahko vdeleževali društvene koristi, pa se jim baje ne zdi potrebno. Le malo število je onih, ki so društvu ostali zvesti, odkar so pristopili. Večina udov je enoletnih! Ti pristopijo letos; druge leto pozabijo na svoj donesek, če tudi se jim obilno poverne. Tako je zdaj jeden, zdaj drug ud »Narodne šole«. Izostane jih pa — se ve da — več, nego jih pristopi, zato tudi blagajnica ni imela toliko dohodkov, in radi tega tudi ne toliko troškov. Silili nismo nikogar, deržeči se načela: Dobra reč se sama hvali in kdor išče, ta najde. S tem, kar smo lansko leto prigospodarili ali prihranili, kar smo letos v blagajnico sprejeli, smo prav lahko shajali.

S tem pa naj ne bode rečeno, da društveniki niso bili bogato odškodovani za svoje doneske, kajti odškodnina je bila naj manj za 150 procentov, in naj več za 4 do 500% viša od vplačanega denarja. — S takim povračilom more slehern zadovoljen biti. Manjša vdeležba pa tudi ni potrebovala večega delovanja, zlasti nabiranja dobrotnih darov, kar je pri današnjih kritičnih časih tudi občinstvu po volji, vsaj mora tako vedno v žep segati, zdaj za ta, zdaj za drugi dobrodelen namen. — Slede naj toraj natančnejše date o društvenem stanu.

Dohodki:

Poleg mnogovrednega l. 1874. ostalega inventara imeia je blagajnica za to leto na razpolaganje:	
1. Ostanaka	214 gld. 84 kr.
2. Vseh dohodkov letošnjih	256 > 45 >
Skupaj	470 gld. 79 kr.

Troški:

1. Za nakupovanje raznega šolskega blaga, uradne potrebe, poštino, veza-nje itd. vsega vkup	239 gld. 39 kr.
Ostanek	231 gld. 40 kr.

Pravih udov

je društvo šteló:

1. Ljudskih šol	18
2. Učiteljev	27
Skupaj	45

Izmed teh so nekatere šole in učitelji po 2krat vplačali in 2krat tudi sprejeli šolskega blaga; teh je 8, katere smemo pravilno všteti za dvojne ude.

Vseh bi toraj s temi vred bilo	53.
Proti prejšnjemu letu manj	10.
Dobrotnikov je društvu pripomoglo	15.

- | | |
|--|------------|
| 1. izmed teh je slavna hranilnica milodušno darovala | 100 gld. — |
| 2. Gospod vitez dr. Močnik v Gradcu | 10 > — |
| 3. Pušica pod Šmarno goro | 9 > 15 kr. |
- Druge svote so po 2 ali 1 gld.

Vrednost razposlanega blaga znaša	225	gl.	59	kr.
Na vsacega od 53 pravih udov poprečno razdeljeno pride	4	>	25	>
53 udov pravih pa je vplačalo okoli	100	>	—	
tedaj pride za vsak goldinar povernila odsečno	2	>	25	>

Iz tega kratkega pregleda spoznate enkoliko razmere in stanje našega društva. Več ko ima društvo podpore, bolj lahko podpira svoje društvenike, društvo ni samo sebi namen, a obstoji ravno zaradi društvenikov, od teh tedaj zavisi, koliko se nameni društveni morejo izpolnjevati.

C. k. šolski svet za ljubljansko okolico je poslal priznanico, v kateri hvalno omeni delovanja društvenega; ta priznanica nas mora spodbujati k daljnemu delovanju.

Potem je bil še pogovor o raznih učnih pripomočkih, ki so vsled sklepa deželne konference obligatno vpeljati po vseh ljudskih šolah. Odkar je deželna postava dne 29. aprila 1873 veljavna in je dolžnost srenjam, da nakupijo šolam vsako leto potrebnih učnih pomočkov poleg sestavljenih in poterjenih proračunov, odvzeta je tudi društvu naloga, preskerbovati ljudskim šolam dragih učilnih pomočkov za male doneske. Vender bode »Narodna šola« skerbela, da vstreza željam svojih društvenikov, in bode tudi preskerbovala taka učila, ki jih ni lahko dobiti na prodaj. Tako n. pr. stereometrijska telesa, kake fizikalne aparate, bralna in računska orodja itd. Najlože bi se pa to izveršilo, ko bi društveniki vsi prav v kratkem času obznaniti hotli, kaj bi takega potrebovali, oziroma radi imeli, da bi se moglo blaga za vse skupaj na enkrat naročiti in ceneje kupiti. Društvu ne kaže, z blagom se zakladati, ki ga dolgo ne razdá. Največa naloga »Narodni šoli« je skerbeti za uboge revčke, revne šolarje, ki si ne morejo šolskih učil kupovati, ker za té ni nikjer preskerbljeno, akopram šolske postave to dolžnost srenjam nakladajo. Revna mladina, revni starši, revne srenje, in taki pri najboljši volji postav ne morejo spolnovati, toraj ne čaka uče se mladine drugo, nego pomanjkanje. V tej potrebi pomaga po okolnostih »Narodna šola«. Skerbite toraj, dragi tovariši, da ji pridobite mnogo dobrotnikov!

Po tem razgovoru prestopi se na dnevni red in voli se novi odbor. Predsednik g. dr. Razlag poslal je odboru pismo, da ostane še vedno podpiratelj društveni, in pa da se zahvaljuje za predsedništvo, katerega ne more dalje prevzeti vsled svoje preselitve na Brežice.

V odbor so bili voljeni: Josip Benedek iz Planine, France Jamšek, nadučitelj iz Rajhenburga, Valentin Jarec, učitelj v Šent-Jurju pod Rifnikom, Blaž Kuhar iz D. M. v Polji, Matej Močnik iz Ljubljane, Andri Praprotnik iz Ljubljane, France Praprotnik iz Ježice, Feliks Stegnar in Ivan Tomšič iz Ljubljane. Po končanem zborovanji smo se združili k skupnemu obedu pri Virantu in med prijaznimi pogovori je hitro prišel čas, ko so se unanji udje vračali vsak na svoj dom. Zborovanja so se spomnili slušatelji kmetijskega tečaja v Gorici, ki so nas telegrafično pozdravili. Slava! —

V četrtek 14. oktobra je bila odborova seja pri vdovskem učiteljskem društvu, navzočih je bilo 7 odbornikov. Ker je društvo pri obnem zboru si volilo dr. A. Jarca v predsednika, si je danes volilo Andreja Praprotnika v predsednikovega namestovalca; blagajnik Močnik bo tudi opravljal tajnikovo službo. — Vdovi Šot-ovi se je priznala pokojnina in 4 sirotam podpornina do spolnjenega 18. leta, začeni od 1. avgusta t. l. — Pri nekem posebnem primerljeju se je na vprašanje tajnikovo sklenilo, da se ima z bivšimi udi vdovskega društva, ki so za več let letnino na dolgu, ravno tako postopati, kakor da bi

bill društvu na novo pristopili, tedaj morajo, ko prosijo vnovič sprejetja v društvo, priložiti tudi spričalo od zdravnika. —

Istega dne (14. okt.) konstituiralo se je tudi slovensko učiteljsko društvo. Razven jednega navzoči so bili vsi odborniki voljeni pri občnem zboru 23. sept., in ti so volili v predsednika g. Blaža Kuharja, uč. pri D. M. v Polji in v njegovega namestovalca g. Franceta Govekarja iz Iga, v tajnika in blagajnika pa Mateja Močnika v Ljubljani; voljeni prevzamejo volitev. Živahni razgovori so bili o tem, kako društvo vterditi in vkrepiti. V ta namen išče društvo svoje sobe, kjer se hočejo shajati društveniki domači in unanji v določenih dnevih. Ker od učiteljev iz mnogih vzrokov, ki so sploh znani, a katerih tukaj ne razpravljamo, ni pričakovati vdeleževanja v taki meri, kakor nekdanj, se hoče odbor obračati do slovenskih rodoljubov in te vabiti v društvene shode, znanstvene razprave v takih prilikah hočejo prevzeti odborniki, ako ne bode moč pridobiti v to sverho strokovnjakov. Odborniki si dajo besedo, da hočejo še to leto vstrajati na svojem mestu in ako bode treba, tudi v denarjih toliko dodajati, da bode društvo moglo zveršiti svojo nalogo.

Konstituiralo se je tudi precej potem društvo »Narodna šola«. Razven unanjih treh udov navzoči so bili vsi drugi. Predsednik »Nar. šoli« je g. Feliks Stegnar, namestovalec je g. Andrej Praprotnik, blagajnik in tajnik pa je g. Matej Močnik. In tako so se osnovala zopet narodna učiteljska društva, da nadaljujejo tudi v tem letu svojo ternjevo pot. Nad Vam, slovenski rodoljubje je, da podpirate narodne slovenske učitelje. Kedar bodo slovenski rodoljubje toliko hotli ali mogli storiti za slovenske narodne učitelje, kolikor Nemci in njih stranka za svoje, potem bodo tudi slovenski učitelji dobili več pogum. — Ako pa to sedaj ni mogoče, storite spoštovani rodoljubje, vsaj toliko, kolikor morete! — Dosihmal je rado tako: Nemci iščejo varovancev, slovenski učitelji pa varuhov. Naj več pa stori narodna stranka za národno šolstvo, ako se med sabo ne svadi. Ko bi bil trajal še nekoliko časa neznošljiv položaj, kakor je bil še lanskega leta, bi se tudi narodni učitelji ne bili dalje zbirali. Ko je pa vsaj nekoliko potihnil prepir med strankami, bližajo se učitelji čim dalje, tem bolj drug drugemu, presodki zginjajo; čas, v katerem živimo, pa naj več v to pripomore, da se ljudem oči odpirajo. Še lanskega leta so se učitelji pri zborih pipali »de lana caprina«, letos pa je bila zastopnost in porazumljenje v vseh točkah. Od vodjev slovenskih strank zavisi tudi obnašanje národnih učiteljev; ako se ti v glavnih stvareh porazumo, koliko lože se bodo učitelji tistran in unstran Save med sabo razumevali, ker njih nalog ni politikovati, marveč v ožjem krogu delati v prid domovine. Bog z nami!

— *Iz seje c. k. dež. šl. sveta dne 16. septembra 1875.* Prebrale so se razrešene vloge. — Na gimnazijo v Kranj pride za pomočnega učitelja v matematiki in naravoznanstvu J. Zupančič in odločila se je njemu pomočnina. — Trem učencem na višji realki v Ljubljani se je dovolilo ponavljati dotične razrede. — Namesto učitelja Viljelma Vosa, ki je na odpustu, se je poklical na ljubljansko višo realko za l. 1875/6 g. Martin Celinšek. — Prošnja zasebne učiteljice za odvezo delati učiteljsko skušnjo, se je predložila sl. ministerstvu za uk in bogočastje. — Učiteljica na žensk. učiteljišču dobi za nadvéčno podučevanje v preteklem letu namestnino. — Glavnemu učitelju na m. učiteljišču se prizna perva petletna doklada. — »Občni zemljepis za meščanske šole in I. razred gimnazije in realke«, spis. gimn. prof. Janez Jesenko, se je predložil na razpolaganje slavn. ministerstvu in ob enem tudi strokovnjaško mnenje. — C. k. okrajni šolski svet za okolico ljubljansko je predložil izkaze o pregledo-

vanji šolskih okrogov in o določitvi novih in tudi vgovore in pritožbe zoper taiste, o tem se je sklenilo, da se zavernejo: a) pritožbe zoper vstanovitve šolskih okrogov pri sv. Petru, v Štepani vasi, v Šmartnem pri Savi in na Viču; isto tako tudi pritožbe zoper zaporedno razširjenje ljudske šole v Šentvidu v trirazredno, in za Utič in Turško čelo zoper zaporedno vstanovitev potovalnih šol; tudi se zaveržejo pritožbe zoper vstanovitve enorazredne šole v Lipoglavi, njenemu okrogu pripada tudi vas Repše, in zoper všolanje vasi Vince k sv. Jurju. b) Zastran vgovorov pa, ki se tičejo izšolanja Piave gorice in Sarskega iz Studenca v novo šolo v Želimlje, nalaga se okrajnemu svetu, da navedene vzroke bolj na drobno pregleda in preudarja in o tem poroča, ako je primerno, da se Sarsko všola v Iško vas. c) Šolska okroga na Golem in v Želimljah (izvzemši poslednjemu za sedaj Piavo gorico in Sarsko) ostaneta, kakor sta določena, kar pa se tiče troškov za zidanje šol se dovoli, da ostanete za čas zasilni šoli na Golem in v Želimljah. d) Kar pa se tiče vstanovitve šolskega okroga pri sv. Kocijanu, kjer so se nekateri pritožili, se ukazuje okraj. šolskemu svetu, da se dogovori z okrajnim šl. svetom v Kočevji, in na podlagi tega naj službeno obravna. e) Pritožbe nekaterih stanovalcev v Brezji in na Lesnem berdu zoper všolanje v Horjul se zaveržejo. f) Svile, Zgornje in Spodnje Pirniče se imajo všolati v Presko; Vikerče in Zaverh pa v Šmartno pod Šmarno goro, a zastran tega se ukazuje krajn. šl. svetu, da se najprej porazume s c. k. okraj. šl. svetom v Kranji, in potem naj sklepa o vstanovitvi šolskih okrogov v Preski in v Šmartnem. g) Pritožbe nekaterih stanovalcev iz Zazarja zoper všolanje tega kraja v Podlipo in vgovori nekaterih stanovalcev zoper vstanovitve šole v Podlipi se ne sprejmo. h) Zaverže se vgovor srenjskega predstojnika pri sv. Joštu zoper vstanovitve šole pri sv. Joštu. i) Besnica in Javor se nimata Sostru všolati, ampak združiti v jeden šolski krog. j) Selo se nima všolati v Polhov gradec. k) Kar se je določilo za druge šolske okroge, kakor za: Kopajn, Tomišelj, Rudnik, Šiško, Brezovico, Dobrovo, Preser, Verhniko, Bevke, Rakitno, Zaplano, Černiverh, Borovnico, D. M. v Polji, Jezico, Černuče, Šent-Jakob, Soro in sv. Katarino se odobruje in na znanje jemlje, zastran določitve šolskih okrogov pri sv. Kocijanu, v Preski, v Šmartnem pod Šmarno goro, v Javorju, pri Studencu in v Iški vasi se pričakujejo nadaljna sporočila. — C. k. okrajni šolski svet je obvezal srenjskega predstojnika, da naj dolg na šolskem denarju po cesarski postavi dne 20. aprila 1854 iztirja, ta razsodba se zaverže, ker dotični okraj. šl. svet ni bil v to kompetenten, a c. k. okrajno poglavarstvo je v to polnolastno in bode dolg eksekutivno stirjalo. — Ljudski učitelj se je dejal stalno v pokoj in splačevala se mu bode pokojnina. — Nasvet c. k. okraj. šl. sveta, da se podaljšana letna priklada prizna ljudskemu učitelju iz ozira pravomernosti zaverže se, gledé na §§. 87. 91. in 30. dež. postave dne 29. aprila 1873 št. 22. — Pterdi se imenovanje Fr. Pupler-ja za stalnega učitelja v Borovnici in Jur. Adlešica za stal. nadučitelja v Vipavi, dekreta sta se jima naredila. — Učit. kandidatu, ki je nadomestoval učitelja, se splača potnina.

— *Iz seje c. k. dež. šol. sveta 30. septembra 1875.* Razrešitev vladnih vlog se je vzela na znanje. — C. k. okrajni šolski svet v Postojni je predložil izkaze o pregledovanji in določevanji šolskih okrogov in o pritožbi krajnega predstojnika iz Sela in Razgurja zoper všolanje v Vrabe. Sklenilo se je: a) Šolski okrog za 4razredno ljudsko šolo v Postojni se ima popolniti, ko se privzamejo vasi v obližji Postojne, kamor tudi v srenjo spadajo, te so: Veliki otók, Zallog in Stara vas. b) Gorenje in Bukovje se imate izšolati iz Studenega, ker ste od tam predaleč, in se imate zediniti s Predjamo, ki se ima izšolati iz

Hrenovec, v jeden šolski okrog, ki bo imel šolo v Bukovji. c) Vasi: Mala Bukovica, Zgornji in Spodnji Semon, potem Verbovo, Verbica, Jablanica in Jasen niso več vsolane v Bistrico, in prve tri vasi se zedinijo v jeden šolski okrog v Spodnjem Semonu, ostali štirje kraji se zedinijo v jeden šolski okrog v Verbovem in zastran naprave teh šol gre hitro obravnavati, v drugem pa ostane šl. okrog za Ternovo, kakor je določeno. d) Za Jursič in Koritnico v šolskem okrogu za Knežak se napravite potovalni šoli, ker sta ta dva kraja predalet in preodročno od šole, kar pa se sicer tiče šolskega okroga v Knežaku, se ima ta šola, kakor hitro mogoče, razširiti v dvorazredno. e) Hruševje, Hlavinje in Veliko berdo, ki so blizu skupaj, a predalet od Hrenovec naj se od tam izšolajo in združijo v jeden šolski okrog. f) Zastran vasi Strane, ki se ima izšolati iz Hrenovec in vsolati v nov šolski okrog na Ubelskem, naj okrajni šolski svet prevdarja in presoja krajne razmere. Prideržaje vsolanje vasi Strane, je šolski okrog v Ubelskem postavno vravnal. g) Ker imata Škofje in Zaverhek na Primorskem 59 za šolo vgodnih otrok, in ker je ljudska šola na Vremu (Britofa) prenapolnjena z otroci iz tastranskih vasi, naj bi tedaj c. k. okrajni šolski svet po dogovoru sosednjim primorskim okrajnim šolskim svetom službeno vravnal, da se ti vasi izšolate. h) Vasi Lozice, Otožce in Vitovše, ki so daleč od Sent-Vida in skoraj za polovico bližje druga pri drugi, in ker imajo 64 za šolo vgodnih otrok, naj se izšolajo iz Sent-Vida in napravi naj se poseben šolski okrog v Lozicah. i) Za Križno goro in Vgozd — šolski okrog na Colu — naj se, gledé na njuno lego in daljavo od šole vstanovi potovalna šola. k) Pritožba krajnega predstojnika iz Siel in Zagurja zoper vsolanje teh vasi v Vrabče se zaverže, z ozirom na to, da te vasi niste nad eno uro daleč od šole (v Vrabčah), in ko bi pa občasno ble težave zastran šolskega obiskanja, se pa napravi potovalna šola, sicer pa spadate tudi te vasi v srenjo v Vrabčah, tedaj ostane cel šolski okrog (v Vrabčah), kakor je bilo določeno. l) Poterdijo in odobre se šolski okrog za Tern, Košano, Matenjo vas, Nadanje selo, Orehek, Sent-Peter, Slavino, Suhorje, Postenje, Harije, Prem, Zagorje, Razderto, Senožeče, Budanje, Goče, Planino (vipavsko), Podrago, Podkraj, Slap, Šturje, Vipavo. — Za bivšega učitelja na ljudski šoli se je nasvetoval milostni dar pri deželnem odboru. — Učitelji: Anton Pavčič, Jože Turk od sv. Petra in France Germ iz Srednje vasi so se na njih prošnjo v pokoj djali s postavno plačo, a prošnja učitelja za vpokojenje se je zaverгла. — Viljelma Pec je bila poterjena za nadučiteljico v Rudolfovem, a Matej Kračman je bil poterjen za stalnega učitelja v Žalni, Karol Kaligar za drugega učitelja v Mokronogu in Leopold Zupin za stalnega učitelja v Čemšeniku. — Kuratu v Ternu se je nagrada za podučevanje zvišala in odkazala. — Razrešile so se mnogotere prošnje za nagrado. — Prošnja bivšega učit. kandidata, da se mu spregleda splačevanje povračila derž. stipendije, katero je bil vžival, se je predložila slav. ministerstvu. — Na Kočevsko gimnazijo sta se poklicala dva suplenta, kar se je odobrilo, in poročilo ravnateljstva o izidu sprejemnih skušenj se je na znanje vzelo. — Da se pokliče suplent na državno gimnazijo v Kranji, prosilo se bo ministerstvo za dovoljenje. — Učiteljem v Černomlji se je izreklo priznanje dež. šl. sveta, ker so v nadaljevalni šoli podučevali. — Prošnja učit. kandidatnje za napravo učiteljske pre-skušnje, ne da bi se tirjalo spričalo zrelosti, se je predložila slav. ministerstvu. — Pritožba zoper učitelja, v kateri se ni dokazalo djanje, se je zaverгла. — Ravnatelj na c. k. m. izobraževališču je dobil drugo petletnico. — Nova 4razredna dekl. lj. šola v Ljubljani je dobila zbirko metuljev po nadučitelju J. Thumi nabranih.

— Učiteljska izpraševanja so bila v Ljubljani to jesen od 18. do 25. t. m. Oglasilo se je k izpraševanju 13 učiteljev in učiteljic, a prišlo jih je samo 11, namreč 9 moskih in 2 ženski. Jedna učiteljica je delala izpit samo iz slovenščine; druga iz vseh predmetov za ljudske šole ter je dobila spričalo III. verste. Izmed ostalih 9 učiteljev je dobil jeden spričalo II. verste; trije so dobili spričalo III. verste in pet jih je dobilo spričalo IV. verste. Kakor čujemo, učitelji se pre malo pripravljajo za učiteljska izpraševanja in to je krivo, da jih toliko pade. —

— Našim slovenskim učiteljem dobro znani gsp. Ivan Filipović, učitelj višje dekliske šole in predsednik pedagoškega društva v Zagrebu, je imenovan od hrvatske kr. dež. vlade za šolskega nadzornika za mesto Zagreb. Gsp. Ljudevit Modec, učitelj na mestnej šoli v Zagrebu, ki se je tudi našega slovenskega učiteljskega zbora udeleževal, pa je imenovan za ravnatelja na kr. dež. preparandiji v Zagrebu. Obá sta verla národnjaka, spisala sta mnogo knjig v hrvatskem jeziku za hrvatsko mladino in za šole. Poslednji je celó urednik šolskega lista »Napredka.« Tako se godi na Hrvatskem národnim učiteljem, a pri nas?!

— Kdo da pride kot zastop. cerkve v dež. sl. svet v Ljubljani je prinesla »Gratz. Tagespost.« Od kot to vé, nismo vprašali; — sicer je to stvar, ki nas dalje ne buri.

— V četrtek 28. pr. m. so se zbrali Ljubljanski učitelji, da volijo namesto umerlega g. Jakoba Šota zastopovalca v mestni okrajni šolski svet. Od 27 volilcev je dobil 24 glasov učitelj na II. mestni šoli g. France Raktelj, ki bode tedaj učiteljstvo zastopal do postavno določene dobe.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. Na 1razredni šoli v Šent-Rupertu učit. služba, l. p. 500 gl. in prosto stanovanje. — V Dvoru (Johanesthal) učit. služba l. p. 450 gl. in prosto stanovanje. — Na 2razredni šoli v Raki služba 2. učitelja l. p. 500 gl. — Prošnja pri dotičnih krajnih sl. svetih do 10. novembra. Na 1razredni ljudski šoli v Sorici, učit. služba l. p. 400 gl. in prosto stanovanje. Prošnje do 15. decembra pri kraj. sl. svetu v Sorici (Zarz b. Eisnern).

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. V okolici ljubljanski spraš. učit. kand. g. g.: Jurij Režek v Preser, in Janez Remic v Šent-Jur zač., potem gna. Marija Francel v Šent-Vid pri Ljub. zač.; — v kamn. okraji: gsp. Henrik Vizjak iz Berda v Dol in spraš. učit. kand. g. Jožef Zajec v Krašnje zač.; — v litijskem okraji: spraš. učit. kand. g. Janez Bohinec na Polico zač.; — v Rudolf. okraji: gna. Viljelma Pec za nadučiteljico in spraš. učit. kandidatinja gna. Amalija Klančar za učiteljico v Rudolfovo zač., g. Štefan Pirnat iz Banjaleke v Doberče; — v črnomaljs. okraji: spraš. učit. kand. g. France Dular v Semič zač.; — v postonj. okraji: g. Janez Per, poprej pri sv. Vidu v Žilcah, je sedaj v Planini (na Vipavskem) in g. Janez Lenarčič gre iz Žirov v Postenje. — Službe so se dobili spraš. učit. kand.: g. Janez Bele na meščanski šoli v Šent. Margaret. okraji na Dunaji, g. France Medic na Vranskem, in g. Šimon Šinkovec v ljudski šoli na Zg. Stajarji. — V pokoj so stopili g. g.: Jožef Kramar iz Loke, France Germ iz Srednje vasi, Anton Pavčič iz Dvora in Jožef Turek od Šentpetra pri Rudolfovem.

 Današnjemu listu je pridjan „Kazaveo“ št. 7, 4 strani. 

Odgovorni vrednik: Matej Močnik.

Tiskar in založnik: J. R. Milc.